

Pirtûka Danyêlê - Hejmar Çil û Neh

Kumfunua Buleefu: Lijwi Iya Pakachi ka Bufuku, Lubaka Iwa Uislamu, ne Ndubo ya Kupimwamo ya Kumalilapo mu Mikwabo ya Kulekelesha

Jeff Pippenger

2024-01-13

1798-ին Ուլայ գետի տեսիլքը բացվելու ժամանակ առաջացած գիտության անը ծնեց փորձության մի ընթացք, որն իր գազաթնակետին հասավ 1844 թվականի Կեսգիշերյան աղաղակի շարժման մեջ: Վերջին օրերի Կեսգիշերյան աղաղակը, որ այժմ բացվում է, ներկայացված է եղել այդ պատմությամբ և ներառում է նույն այդ պատմության փորձող ճշմարտությունները, որովհետև Կեսգիշերյան աղաղակի լուրը, որ այժմ բացվում է, Միլերի գոհարների վերականգնումն է:

“Unene u twakāngilè mu 1841, ‘42, ‘43, na ‘44, luluno lwafwainwa ukusambilwa no kulandilila. Ifipo fya bamalayika ba ntanshi, ba cibili, na ba citatu fikalandililwa ku ntanshi ne shiwi ilikalamba. Fikapelwa ne kusimikila kwa maka ne ku kukakatila kwa cishinka, no mu maka ya Mupashi.” Manuscript Releases, volume 15, 371.

Mada kuu ya ujumbe wa kiunabii wa Kilio cha Usiku wa Manane cha wakati wetu ni nafasi ya Uislamu wa ole ya tatu. Ole tatu za Uislamu zote zimewakilishwa juu ya mbao mbili za Habakuki. Ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane cha siku za mwisho ulianza kufunuliwa muhuri wake katika kuvunjika moyo kwa tarehe 18 Julai, 2020, wakati wa kukawia wa siku za mwisho ulipowadia. Kama vile ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane wa historia ya Wamileri, ujumbe wa siku za mwisho hukuzwa hatua kwa hatua mpaka ufikie hatua inayowakilishwa na mkutano wa kambi wa Exeter. Katika hatua hiyo mabikira ama wanayo mafuta, ama hawana.

Yesaya atangaza ole juu ya watu wenye dharau wanaowatawala watu wa Yerusalemu, na kutambulisha kwamba ono limekuwa kwa walevi wa Efraimu kama kitabu kilichotiwa muhuri. Katika kifungu cha Isaya, kazi ya kubadili ishara ya kishetani iwe ishara ya kimungu, kama ilivyotimizwa katika historia ya Uadventista, yapasa kuhesabiwa kuwa udongo wa mfinyanzi. Kazi hiyo ilikuwa ni kuanzisha ufafanuzi wa “the daily,” kuwa ishara ya Kristo, ilhali ni ishara ya Shetani. Danieli alipotumia neno “tamid” kama ishara ya upagani, alilichagua neno hilo kwa kusudi la kiishara, kwa maana neno hilo humaanisha “ya daima”.

Ku na buyahtiya irushatu bitatu bitleka isi ku Armagedoni, kandi icya mbere muri ibyo bintu bitatu ni uruzoka (ubupagani). Uruzoka rwatangiye intambara yarwo irwanya Imana mu ijuru. Uruzoka rukomeza iyo ntambara kugeza ku iherezo ry’imyaka igihumbi y’ingoma y’imyaka igihumbi, igihe amaherezo ruzarimburwa burundu.

Na miaka elfu itakapokwisha, Shetani atafunguliwa kutoka kifungoni mwake, naye atatoka kwenda kuyadanganya mataifa yaliyo katika pande nne za dunia, Gogu na Magogu, ili awakusanye pamoja kwa ajili ya vita; hesabu yao ni kama mchanga wa bahari. Wakapanda juu ya upana wa nchi, wakauzunguka marago ya watakatifu na mji ule mpendwa; moto ukashuka

kutoka kwa Mungu mbinguni, ukawala. Naye Ibilisi aliyewadanganya akatupwa katika ziwa la moto na kiberiti, alimo yule mnyama na nabii wa uongo; nao watateswa mchana na usiku milele na milele. Ufunuo 20:7–10.

Shetani (upapa), ambayo ni nguvu ya pili kati ya nguvu tatu zinazoiongoza dunia kwenda Har–Magedoni, na nabii wa uongo (Marekani), yaani nguvu ya tatu kati ya nguvu hizo tatu, zote mbili ziliingia katika historia baada ya historia ya msalaba, na zote mbili zinaangamizwa katika Kuja kwa Pili kwa Kristo.

Na mnyama yule akakamatwa, na pamoja naye nabii wa uongo, aliyefanya miujiza mbele yake, ambayo kwa hiyo aliwapotosha wale waliokuwa wameipokea chapa ya yule mnyama, na wale walioiabudu sanamu yake. Hawa wote wawili walitupwa wakiwa hai katika ziwa la moto liwakalo kwa kiberiti. Ufunuo 19:20.

Daniele aponisaki neno la Kiebrania “tamid” (endelevu) kuwa ishara ya upagani (Shetani), alichagua neno lililotambulisha kwamba ni Shetani ambaye amekuwa akipigana daima dhidi ya Mungu. Mamlaka yale mengine mawili hushiriki tu katika vita vyao dhidi ya Mungu kwa vipindi maalumu vya wakati. Chaguo la Danieli la neno “tamid” (endelevu) lilikuwa la makusudi, na sahihi.

Kama simulizi ya Isaya ya ole juu ya wale ambao Bwana aliwamiminia roho ya usingizi mzito, na kuyafumba macho yao, inavyoendelea kutoka sura ya ishirini na nane hadi sura ya thelathini, anaandika:

None oya, usinde imbere yabo ku kibaho, kandi ubyandike mu gitabo, kugira ngo bibeho ku gihe kizaza, iteka ryose: Kuko ubu ari ubwoko bwigomeka, abana b’abanyabinyoma, abana batemera kumva amategeko y’Uwiteka: Babwira abarezi bati, Ntimurebe; kandi babwira abahanuzi bati, Ntimuduhanurire ibikwiriye; mutubwire ibyoroshya amatwi, muduhanurire ibishukana: Nimumare mu nzira, muyobohe mive mu mpathi, mukure Uwera wa Isirayeli imbere yacu. Ni cyo gituma Uwera wa Isirayeli avuga ati, Kubera ko musuzuguye iri jambo, mukiringira akarengane n’ubugoryi, mukabishingikirizaho: Ni cyo gituma ubu bugome buzababera nk’umwenge uri hafi guhirima, ubyimbye mu rukuta rurerure, ugusenyuka kwawo kukaza gitunguranye, mu kanya nk’ako guhumbya. Kandi azawumenagura nk’uko bamenagura urwabya rw’umubumbyi rugacikagurwamo ibice; ntazagira imbabazi: ku buryo mu bice byarwo bimenetse hatazabonekamo agace ko gukura umuriro ku ziko, cyangwa ko kuvomesha amazi mu rwobo. Kuko Uwiteka Imana, Uwera wa Isirayeli, avuga atya ati, Mu kugaruka no mu kuruhuka ni mo muzabonera agakiza; imbaraga zanyu zizaba mu gutuza no mu kwiringira: ariko ntimwabyemeye. Yesaya 30:8–15.

“Meza” ile iliyoandikwa, ni meza za Habakuki sura ya pili, ambazo ziliandaliwa ili wale wazisomao wapate “kukimbia” na kuieneza ile ujumbe. “Kitabu” kilichoandika “kumbukumbu” ya ile “meza” ni Habakuki. Ile “meza” kutoka katika “kitabu” cha Habakuki, inawakilisha mchakato wa kujaribiwa unaodhihirisha “watu waasi, watoto waongo, watoto wasiopenda kusikia sheria ya Bwana.” Hao “watu waasi” wanaokataa “kusikia,” ndio wale katika Yeremia wanaokataa kusikia sauti ya tarumbeta ya mlinzi.

Nami nikabeka walinzi juu yenu, nikisema, Sikilizeni sauti ya tarumbeta. Lakini wao wakasema, Hatusikii. Yeremia 6:17.

Abahakanyi ni abo mu mateka ya Yesaya, kandi no mu mateka ya Kristo, batashatse kwumva.

Naye akavuga ati: Genda, ubwire ubu bwoko uti: Nimwumve rwose, ariko ntimusobanukirwe; kandi nimurebe rwose, ariko ntimubimenye. Unonese umutima w'ubu bwoko, uremere amatwi yabo, uhumye amaso yabo; kugira ngo batarebeshya amaso yabo, kandi batumvisha amatwi yabo, kandi badasobanukirwa n'umutima wabo, maze bagahinduka bagakira. Yesaya 6:9, 10.

Yisaya'nin sağır asileri “işitebilirler”; fakat “işitmezler” ve onların “işitmeyi” reddedişi, “anlamadıklarını” ortaya koyar. Daniel'in kötöleri de, aynı zamanda Matta'nın akılsız bakireleri olup, Habakkuk'un “kitabında” kaydedilen “sofra” üzerinde temsil edilen bilgi artışını anlamazlar. Eğer Yisaya'nın sağır asileri işitselerdi, döndürülebilir ve iyileştirilebilirlerdi; fakat yürekleri semizleşmiştir, bu yüzden Gece Yarısı Feryadı'nın mesajını anlayamazlar. İsa, sağır asiler hakkında ikinci bir tanıklık sundu.

Awo oyekuafo no baa ne nkyen, na woka kyereɛ no se, Aɔen nti na wode mmebusen na ekasa kyere won? Obuaa won se, Efise wode ama mo se munhu osoro ahenni no ahintasem, na won de, womfa mma won. Na obiara a owo no, wode bema no, na obenya bebre so; na nea onni no de, nea owo mpo wobegye afi ne nsam. Eyi nti na mede mmebusen kasa kyere won, efise wohwe de, wonhu; na wote de, wonte, na wonte ase nso. Na Esaias nkomhye no ba mu wo won mu, a eka se, Mote de mobete, na monnte ase; na mohu de mobe hu, na monn hu mu. Efise saa oman yi koma aye kusuu, na won aso aye den wo asoate mu, na wookata won ani; anye saa a, anka wode won ani behu ade, na wode won aso ate, na wode won koma ate ase, na woasakra won adwene, na mesa won yare. Na mo ani wo nhyira, efise ehu ade; na mo aso nso, efise ete. Na nokware mese mo se, adiyifo bebre ne atreenefo bebre pee se wohu dee mohu yi, nanso wohanu; na wote dee mote yi, nanso wote. Mateo 13:10–17.

अकलिमिशे पराबलनंगी गोपोयना वविचना लहा, अङ्गमि सत्य पंक्तरि पंक्तरि प्रस्तुत कयिगना। अकलिमिशे आशीषति, यतः ते देखना आऊ सुना; आऊ अकलि आशीषति दुही डानएल अध्याय बारह रे प्रस्तुत कयिगना। “अकलि” से अङ्गमि माने, जे ज्ञान-वृद्धि-कु (नजि हृदयरे) बुझना, जहा “हबक्कूक”र “पुस्तक”रे उल्लेखति “मेज़” द्वारा प्रस्तुत कयिगना; आऊ “आशीषति” से अङ्गमि माने, जे प्रतीक्षा करना।

Ū wî jê re got: “Daniel, here rêya xwe; çimkî ev gotin heta dema dawiyê hatine girtin û mohrkirin. Gelek dê paqij bibin, sipî bibin û were ceribandin; lê xerabkar dê xerabî bikin; û yek ji xerabkaran fê m nake; lê aqilmend dê fê m bikin. Ū ji wê demê ve ku qurbaniya rojane were rakirin, û qirêjiya ku wêranî çêdike were danîn, hezar û du sed û nod roj dê hebin. Xwezî bi wî yê ku li bendê dimîne û digihîje hezar û sê sed û pêncî û pênc rojan re.” Daniel 12:9–13.

Abakurikira ba Miller basobanukiwe neza ko iminsi igihumbi kimwe magana atatu na mirongo itatu n'itanu yatangiye ubwo ubupagani (“iby’iteka”), bwakuweho mu mwaka wa 508. Umugisha wasezeraniwe abari bategereje mu wa 1843. Ijambo “aza” muri uwo murongo risobanura “gukoraho.” Umwaka wa 1843 “wakozeho” umwaka wa 1844 igihe warangiraga. Ubwo umwaka wa 1843 warangiraga, “igihe cyo gutinda” cyo muri Habakuki cyageze, kandi umugisha utangazwa ku bari bategereje nk’uko byategetswe mu “gitabo” cyavuze “ibyapa.” “Igitabo” cya Habakuki

cyategetse abantu “gutegereza” iyerekwa.

Daniel akōwa the akūko ihe mere eme nke 1798 (oge nke ogwugwu), mgbe e meghere akwukwo ya, ma e mesia weputa usoro ule nke nzokwu atō (a sachara, a mee ka ha di ocha, a nwalee ha). Usoro ahụ rutere ná njedebe ya n’iputa ihè nke akūko ihe mere eme zoro ezo nke égbè eluigwe asaa. Akūko ihe mere eme ahụ zoro ezo bụ akara ụzọ atō nke eziokwu, nke nkūda mmụọ mbụ, ozi nke Mkpụ Etiti Abali, na nnukwu nkūda mmụọ nọchiri anya ha. Ngōzi nke iru nkūda mmụọ mbụ na-anọchi anya usoro ule nke nzokwu atō na njedebe nke akūko ihe mere eme nke 1798 ruo 1844.

1798의 역사로부터 1844년의 대실망에 이르기까지의 역사는, 1989년의 역사로부터 곧 닥칠 일요일 법에 이르기까지의 역사를 예표한다. 첫 번째 실망 때부터 더디하기 시작한 이상을 기다리는 자들에게는 약속된 복이 있다. 다니엘 12장의 “지혜 있는 자들”은 “복 있는” 자들이며, 또한 “기다리는” 자들이다. 악인들은 그 마음으로 “듣지” 아니하는 자들이며, 또한 “보지” 아니하는 자들이다. 밀러파 운동의 전 경험은 다니엘의 네 절에 요약되어 있으며, 그 절들은 또한 십사만 사천의 인침의 역사를 나타낸다.

Mambo ya historia takatifu yaliyoonyeshwa katika aya hizo nne yanategemea ufahamu wa kuongezeka kwa maarifa kulikowakilishwa juu ya mbao za Habakuki, na kuongezeka kwa maarifa ambako Yesu alikitambulisha alipofundisha kwa njia ya mstari juu ya mstari. Aliwasilisha mfano baada ya mfano, ili kufafanua siri ya unabii kwa “wenye hekima.” “Waovu” katika Danieli kumi na mbili hawaelewi, na katika 2 Wathesalonike, sura ya pili, kukosa kwao kuelewa kunawakilishwa kuwa ni kuuchukia ukweli, jambo liletao upotevu wenye nguvu. Ukweli ambao waovu hawaupendi katika waraka wa Paulo ulikuwa “sadaka ya daima,” na katika aya nne za Danieli, ukweli wa kinabii unaotambuliwa kwa namna ya pekee ni “sadaka ya daima.”

Yesu akabwira abigishwa be ko bahiriwe, kandi mu kubigenza atyo yabagereranyaga n’abo muri Yesaya banze kubona no kumva, kugira ngo bihinduke. Abo bahiriwe muri Daniyeli 12 ni abategereza. Imirongo ine yo muri Daniyeli igice cya 12, kimwe no gusohora kw’iyo mirongo mu mateka y’Abamilerite, kimwe n’iryo tandukaniro ryo muri Yesaya n’itsinda ryanze kumva no kubona, ndetse n’iryo tandukaniro nyario ry’ayo matsinda yombi ryakozwe na Kristo, byose byerekana mbere amateka yahishwe y’inkuba ndwi yageze ku wa 18 Nyakanga 2020. Uburyo bwa nyuma bwo kugeragezwa bwo mu mateka y’Abamilerite bwatangiye ku gucika intege kwa mbere ubu burimo kongera gusubirwamo. Bamwe bazabona, naho abandi bazanga kubona.

“Pepê hemû ku di navbera 1840–1844 de hatine dayîn, divê niha bi hêz werin ragihandin, çimkî gelek kes hene ku arasteya xwe winda kirine. Divê ev peyam biçin hemû dêrê.”

Kristo yavuze ati: “Hahirwa amaso yanyu, kuko abona; n’amatwi yanyu, kuko yumva. Kuko ni ukuri mbabwira yuko abahanuzi benshi n’abakiranutsi bifuje kubona ibyo mwebwe mubona, ariko ntibabibona; no kumva ibyo mwebwe mwumva, ariko ntibabyumva” [Matayo 13:16, 17]. Hahirwa amaso yabonye ibintu byabonetse mu 1843 no mu 1844.

“Ujumbe umetolewa. Wala kusiwe na kuchelewa kuurudia ujumbe huo, kwa maana ishara za nyakati zinatimizwa; kazi ya kufunga lazima ifanywe. Kazi kuu itafanywa kwa muda mfupi. Hivi karibuni ujumbe utatolewa kwa agizo la Mungu ambao utakua na kuwa kilio kikuu. Ndipo Danieli atasimama katika sehemu yake, kutoa ushuhuda wake.” Manuscript Releases,

वलियिम मलिरलाई स्वर्गदूतहरूले “the daily” मूर्तपूजक रोमको प्रतीक हो भन्ने कुरा बुझाइदिए। ससिटर व्हाइटले उनी त्यस समझमा सही थिए भनी प्रत्यक्ष पुष्टि गरिन्। हबक्कूकको “book” मा उल्लेख गरिएका “tables” माथि प्रस्तुत गरिएको त्यो समझ “for the time to come” हो। त्यस “book” को मोहोर खोलेर “a rebellious, lying children” प्रकट हुन्छ। “Children” अन्तमि पुस्ताको प्रतीक हो, त्यसैले यशैयाको उक्त खण्डमा “time to come” विशेष रूपमा अनुसन्धानात्मक न्यायका अन्तमि दनिहरूका रूपमा चर्चित गरिएको छ।

Isaya anavuga yuko “abana b’abanyabinyoma” bazanga ubutumwa bw’ubuhanuzi bugaragajwe ku “meza” buvugwa mu “gitabo,” kuko bavuga bati “ababonekerwa muti, Ntimubone; n’abahanuzi muti, Ntimuduhanurire ibitunganye; mutubwire ibyoroshya amatwi, muduhanurire ibishukana.” Mu 1863, Uwadivantisimu bw’i Lawodikiya watangiye inzira igenda yiyongera yo gusohoza icyifuzo cy’abo bana b’abanyabinyoma. Uwo murimo ugaragazwa na Isaya nk’ukwanga inzira za kera z’imfatiro z’Abamileri, kuko baravuze bati, “Nimuvemo mu nzira, mive ku path, mutume Uwera wa Isirayeli aduhagarika imbere.” Inzira, ari yo way, ni inzira za kera za Yeremiya.

Kukĩ-rĩa Jehova oigire atĩrĩ, ĩmĩrĩrai njĩra-inĩ, mũrore, na mũũrĩrie njĩra cia tene, kũrĩa njĩra njega ĩrĩ, na mũgĩthĩrĩrie, nĩguo mũgaacagĩra nguũira ya ngoro cianyu. No maroiga atĩrĩ, Tũtigathĩra njĩra-inĩ iyo. Jeremiah 6:16.

“Ulukai matanauhĩ” va’e omboyke Jeremías rembiporu “tape yma guaréva” hína pe marandu Pyhare Mbyte Sapukái rehegua; upépe ojejuhu “pytu’u”, ha upéva avei hína pe “pytu’u ha ñembopyahu” hendápe nohenduséiva’ekue Isaíaspe, ha avei hína pe ñembopyahu ama pahague marandu rehegua. Upe marandu hína pe marandu Pyhare Mbyte Sapukái rehegua, ojehechakáva umi Millerita rembiasakuépe ha oñemombe’úva umi “mesa” ári ojehechakuaáva peteĩ “kuatiañe’eme”. Ulukai matanauhĩ va’e omboykévo pe marandu Pyhare Mbyte Sapukái rehegua ojehechauka ijehupytyvõme “omoĩ hağua Israel Santope opyta’ỹ hağua henondépekuéra”. Ellen White jehecha peteĩha, Alpha ha Omega katuete oipurútava ohechauka hağua opa ára, omyesakã pe tape umi hekojoja va’éva rehegua, omarkáva pe tesape ñeipyryũme ha máva hína ogueraháva “aranduha” kuérape tape paha peve.

“Waykang milingkag daangan aniha likod daan ta sugdan ta dalan, nga giingnan aken ta usang anghel nga mao kana ka ‘tingog ta tungang gabii.’ Kalingkag daangan aani nagsanag ta bilog nga dalan, daw naghatag ta kapawa para ta iran mga paa, aged dili iran masandad.

“Bāima maithe marĩ na maitho mao marĩkĩte Jesũ, ũrĩa warĩ mbere yao, akũmahotithia gũthĩĩ kũu gũkũrũ, nĩ maahotaga kũrĩa thayũ. No itina-inĩ andũ amwe makĩnoga, makiuga atĩ kũu gũkũrũ kwarĩ kũraya mũno, na nĩ meciiragia atĩ nĩ mangĩkinyire kuo tene. Hĩndĩ ĩyo Jesũ nĩ aarĩhoyagia ngoro na gũkinya agakinya guoko gwake kwa ũrĩa mũnene wa ũtheri; na kuuma guokoinĩ gwake gũkiumaga ũtheri ũrĩa waingĩhaga igũrũ rĩa kĩrũngano kĩa advent, nao makaanirĩria makiuga, ‘Alleluia!’ Arĩa angĩ marĩ na ũhũũri makĩgana ũtheri ũrĩa warĩ nyuma yao, makiuga atĩ ti Ngai warĩ ũmahotithirie guuma kũu nginya hau. Ũtheri ũrĩa warĩ nyuma yao ũkĩhinya, ũtigĩra magũrũ mao marĩ nduma-inĩ ndagĩthĩrĩru, nao makĩgũa na makĩona gĩthimo kũu hamwe na Jesũ gĩtigĩte maitho-inĩ mao, na makĩgua kuuma njĩra-inĩ ĩyo magĩkira thĩ gũkũ thĩ-inĩ ya nduma na ya ũũru ĩrĩa yarĩ munsĩ.” Christian Experience and Teachings of

Ellen G. White, 57.

Ogo kwali u sa te u ka lo gu te nma mu ka tso tso ni u ka lo gu te nu. Yesu (O Tsongmo Kpe Nso Yisrael) ne he wo e ni o ye ni e ba ke e he ni wono. Keji ni e ba le Yesu he ni e ke noo le e gboi-jii ni o ye ni “Midnight Cry” keji, ni e ba tso he ke “table” mli, ame ni e ba ye le e wo “book” mli. “Bi tsui-nyee ame” ni e ba ke Kristo “Midnight Cry” keji se, keji ni le e ba tso wono ni e ba nya ni e ba ya mli, e ke Mawu he gbeje ni wono, si le e ba tso mli le wono ke. “Laa ke no ni e gbo ni keji keji” la, e ye “laa” ni eklesia ke ame ni shikpon ke noo mli keji-faa ni e ba gbo wo Sunday law ni e ba ba keji la. Gbeje he ba “keji keji ni gbo ni keji mli,” ni e ba ye “he ni amekokereni gboi ni e ba gbo ni kejekeje mli.” E ye gbeje ni e ke noo ke “the daily” satan keji tsontsonj ni e ba kpa tsui-he no, ni e ba tso he no le e ye Kristo keji-fii.

Nukanina kuenu kuhindura ibintu ukavyubika umutwe hasi kuzoharurwa nk’ibumba ry’umubumvyi; mbega igikozwe cobwira uwagikoze kiti: Ntiyangize? canke ikibumbwe cobwira uwakibumvyi kiti: Nta bwenge yari afise? Yesaya 29:16.

“dairee” ni, Daniel sura kumi na mbili ya mivungu inya iya mu’ono wa kinabii ihunganisha hamwe, iyo itambulisha utofauti kati ya waovu na wenye hekima. “dairee” ni kweli inachukiwa ni ahera awo apokea upotovu mkali katika 2 Wathesalonike. “dairee” yawakilisha tamaa ya “wana wa uongo” ya kumfanya Mtakatifu wa Israeli aondoke njiani yao. Na adhabu yao yawakilishwa ni kuvunjwa kwa chombo cha mfinyanzi, na kile kisalacho ni mfano wa hali ya kupotea ya wanawari wapumbavu; kwa maana kwa vipande vilivyovunjika na vilivyobaki vya hicho chombo cha mfinyanzi kilichovunjwa, “hakutapatikana” “kigae cha kutwaa moto kutoka jikonini, wala kutekea maji kutoka shimoni.”

“Muliro” ne “maizi” vyose ni ibimenyetso vy’Umwuka Yera, nk’uko n’amavuta ari ikigereranyo c’abigeme cumi abigereranya. Igihe Induru yo mu Gicugu izozana giturumbuka mu kanya nk’ako gukubita ijisho, nk’uko vyabaye ku nama y’ihema y’i Exeter mu kwezi kwa Munyonyo kwa 1844, bizoba bidashoboka ko “abana b’ababeshi” baronka amavuta ayo ari yo yose (amazi canke umuriro). Barahamagawe “kugaruka” inyuma y’ugutenguha kwa mbere nk’uko Yereimiya yahamagawe, ariko baranse.

A Biswa byo byasangwire, nzaabirya; kandi ijambo ryawe ryambereye umunezero n’ibyishimo by’umutima wanjye; kuko nitirirwa izina ryawe, Uwiteka Imana Nyiringabo. Sinicaye mu iteraniro ry’abakobanyi, habe no kwishimana na bo; nicaye jyeneyine kubera ukuboko kwawe: kuko wanyujemo uburakari. Ni iki gituma ububabare bwanjye buhoraho, n’igikomere cyanjye kikaba kidakira, cyanga gukira? Mbese koko uzambere nk’umubeshyi, kandi nk’amazi ayoyoka? Ni cyo gituma Uwiteka avuga atya ati: Nugaruka, nanjye nzakugarura, kandi uzakagarara imbere yanjye; kandi nutandukanya iby’igiciro n’ibitagira umumaro, uzamera nk’akanwa kanjye: bo bazakugarukira, ariko wowe ntuzabasange. Kandi nzakugira inkike ikomeye y’umuringa kuri ubu bwoko: kandi bazakurwanya, ariko ntibazakunesha: kuko ndi kumwe nawe kugira ngo ngukize kandi nkurokore, ni ko Uwiteka avuga. Kandi nzagukiza ukuboko kw’abanyabyaha, kandi nzagucungura ukuboko kw’abanyamwaga. Yereimiya 15:16–21.

Yeremia ni wale walioorejua baada ya kukatishwa tamaa kwa kwanza. Ni wale walioingia katika kazi ya kutenga “kilicho cha thamani na kilicho kibaya,” ili “kusimama mbele za” Bwana na kuwa “kinywa” cha Bwana. Hao ndio wanaowakilishwa na Danieli katika sura ya tisa, kama wanaoelewa hali yao ya kutawanyika, na baadaye kuomba ombi la Mambo ya Walawi ishirini na sita. Hao ndio wanaowakilishwa na Danieli, Yeremia, na walinzi wa Habakuki, wanaowekwa kinyume na “watoto wa uongo.” “Watoto wa uongo” hao pia waliitwa na “Mtakatifu wa Israeli” aliposema, “katika kurudi na kustarehe mtaokolewa; katika utulivu na tumaini ndipo utakapokuwa nguvu zenu; lakini hamkutaka”.

Vito vya thamani vya Miller ni kweli zinazowakilishwa juu ya mbao za Habakuki, ambazo zinawakilisha jaribu la ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane linalozalisha makundi mawili ya waabudu. Alama ya uasi unaodhihirishwa dhidi ya vito hivyo vya thamani ni “sadaka ya daima.” Miller alikuwa sahihi katika ufahamu wake wa “sadaka ya daima,” lakini ufahamu wake ulikuwa na mipaka kwa sababu ya historia aliyoiishi, na vito vya thamani alivyozoea kuviweka juu ya meza katikati ya chumba chake sasa vinang’aa mara kumi zaidi kuliko vilivyong’aa wakati Miller alipoviweka kwanza juu ya meza yake. Sasa vimo ndani ya kisanduku kilicho kikubwa zaidi, kwa maana kisanduku hicho sasa hakiwakilishi Biblia peke yake tu, kama ilivyokuwa katika siku za Miller, bali sasa kinawakilisha Biblia pamoja na Roho ya Unabii.

Ku mashahidi hawa wawili ndio wanaozalisha nuru ya kupima katika siku za mwisho, na ni mashahidi hawa wawili ndio wanaokuwa uwanja mkuu wa vita katika siku za mwisho. Miller aliona pambano hilo, kwa maana katika ndoto yake waliichukua sanduku lake la maiti (Biblia), wakalirarua. Yohana, akiwakilisha “wenye hekima” katika siku za mwisho, “alikuwa katika kisiwa kiitwacho Patmo, kwa ajili ya neno la Mungu, na ushuhuda wa Yesu Kristo.” Yohana alikuwa akiteswa kwa kuamini ujumbe wa Biblia na maandishi ya Ellen White.

Atwende bintu bya cine bibikijwe ne kimwesho kya Mwela wa Ulai, ico cabumbulwibwe mu 1798, mu ciyandiko gikurikira.

“Kwa wakati ujao hatuna jambo la kuogopa, isipokuwa tu pale tutakaposahau njia ambayo Bwana ametuongoza, na mafundisho yake katika historia yetu ya zamani.” *Life Sketches*, 196.